

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 679/2010/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

246/2011. (VIII. 31.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2010. december 29-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2011. augusztus 31-én megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

1) A panaszos 2010. december 25-én elektronikus úton, majd december 29-én levélben is előterjesztette panaszát a vele szemben 2010. december 17-én, az M. városi Városházán történt rendőri intézkedések (előállítás, bilincs alkalmazása), valamint az ezzel összefüggésben indult büntetőeljárás miatt.

A panaszos a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. §-ának (1) bekezdése alapján panasszal él az alábbiak miatt: 2010. december 17-én az M. városi Városházán nyilvános testületi ülés volt, melyen a panaszos is részt kívánt venni. A testületi ülés megkezdése előtt azonban a Városházáról bilincsben vitte el a rendőrség (a panaszos tájékoztatásul megjegyzi, hogy hasonló rendőri intézkedés miatt, a Panasztestületnél általa tett bejelentés kapcsán, 594/2/2010/Pan. ügyszámon vizsgálat folyik).

A panaszos azt is előadja, hogy M. város polgármesterével hosszabb ideje személyes konfliktusa van, akit a panaszos „több dologban leplezett már le”, és több büntetőeljárást is

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

kezdemenyezett ellene. A panaszos szerint ezért a polgármester mindent elkövetett az elmúlt években, hogy ellehetetlenítse, személyét lejárassa, megakadályozza állampolgári jogai gyakorlását a Városházán. Így a panaszos például hozza, hogy az elmúlt 2,5 év alatt egyetlen testületi ülésre sem tudott bejutni, mert előfordult olyan eset a Városházán, hogy önkormányzati dolgozókkal töltötték fel a hallgatóságnak fenntartott székeket, egyben lecsökkentették a teremben lévő székek számát így elérve, hogy a teremben ne legyen bent mindenkor hely. Biztonsági őrköt állítottak a terem bejáratához, majd amikor a panaszos megjelent minden alkalommal azt mondták, hogy nincs bent hely, fáradjon a tévésobába, ott követheti a testületi ülésen történeteket.

Előállítására előzményeként előadja, hogy 2010. november 26-án az Önkormányzat épületében ismét nyilvános testületi ülésen szeretett volna részt venni, azonban oda a biztonsági őrök – elmondásuk szerint a polgármester utasítására – kizárólag név szerint a panaszost nem engedtek be. Erről akkor videó felvételt készült, amely később – a panaszos állítása szerint – „valamilyen úton-módon, kikerült a YouTube videómegosztó oldalra, mely a panaszos [...] weboldalára is bemásolásra került”. A panaszos állítása szerint sem az önkormányzattól, sem a rendőrségről nem keresték meg, hogy ő tette-e fel a videót, de semmilyen megkeresést nem kapott arra nézve sem, hogy tegyen annak érdekében, hogy az lekerüljön a [...] weboldaláról, mert az valakinek sérti a személyiségi jogait.

A panaszos elismeri, hogy valóban készített a november 26-ai testületi ülés előtti történésekről kamerával felvételt, ami jelenleg is a kamerája memóriaegységében van, és azt arra kívánta felhasználni, hogy hatóságok, hivatalok elé terjessze, mert véleménye szerint jogtalanul tiltották ki a nyilvános ülésről.

Előadja, hogy 2010. december 17-én szintén testületi ülés volt. Megjelent a Városházán, megint a kamerájával és szeretett volna bejutni, mint újságíró, lapszerkesztő, a helyi újság képviselőjeként. Felhívta a Mohácsi Rendőrkapitányság ügyeletét, mivel a biztonsági őrök ismét felléptek vele szemben és nem akarták engedélyezni azt, hogy a folyósón kamerázzon. Ezt a kérését pár perc múlva visszavonta, mivel a biztonsági őrök felhagytak zaklatásával. A panaszos elmondása szerint később azonban, mégis megjelentek a rendőrök és velük jött két civil ruhás nyomozó is. A nyomozók bementek abba a helyiségbe (polgármesteri iroda) ahol a polgármester és a képviselő társai várakoztak. A panaszos szerint a polgármester és a képviselők ebből a helyiségből addig nem jöttek ki, míg a panaszost meg nem bilincseltek.

A panaszos indítványozza a Testület számára, hogy mindkét telefonbejelentés hangfelvételét a mohácsi rendőrkapitányságtól kérje be és tegye az ügy iratainak részévé (az ő bejelentését és vélhetően a polgármester bejelentését).

Közben az intézkedést vezető rendőr elkérte a panaszos személyigazolványát és eltávozott vele. A két nyomozó több irodába is bement, majd az egyenruhát viselő rendőrök közölték a panaszossal, hogy előállítják. Indoklásul azt közölték: felmerült, hogy korábban bűncselekményt követett el és ki fogják hallgatni, mivel a YouTube videómegosztó oldalra személyiségi jogokat sértő felvételt tett fel, mely a [...] weboldalára is bemásolásra került. A panaszos kérdezte, hogy miért nem idézik, hisz egy eljárásnak is vannak szabályai és már több eljárás is folyt ellene, de még soha sem tagadta meg a megjelenést és nem is késett el idézésről.

A panaszos szerint felmerül, hogy ezen intézkedési okot a helyszínen találták ki, hogy valami módon eltávolítsák a Városházáról és így a polgármester anélkül a tanácsterembe juthasson, hogy róla kamerafelvétel készülne. A panaszos amiatt következtet erre, mert miután bilincs

került a kezére, tehát nem volt már a kamera a kezében, a polgármester és párttársai azonnal bevonultak a tanácssterembe.

Kéri a panaszos a Testülettől, hogy kérje be a kérdéses időközben történt rendőrségi EDR rádióforgalmazás felvételeit is. Ezáltal objektív információk kaphatók arról, hogy a helyszínen tartózkodó rendőrök milyen utasítást is kaptak, illetve mit jelentettek.

A panaszost a kapitányság előállító helyiségébe vitték, ahol elvettek tőle különböző tárgyakat, melyekről jegyzőkönyv is készült. A kihallgatásra 3,5 órán át váratották, majd az a két nyomozó, akik az önkormányzat épületében is megjelentek, ki akarták hallgatni a panaszost gyanúsítottként. A panaszos a vallomástételt megtagadta és panaszt tett a gyanúsítás ellen.

Mikor a panaszost előállították, azt látta, hogy a Városházáról két titkárnőt a rendőrség – minden bizonnyal tanúmeghallgatásra – egy másik autóban szintén a mohácsi rendőrkapitányságra vitt. A panaszosban felmerült annak a gyanúja, hogy még nem is volt ellene feljelentés, azt gyorsan „akkor hozták össze” és találták ki a tanú, illetve a gyanúsított kihallgatását, hogy a Városházáról valamilyen ürüggyel eltávolítsák. Kéri a Testülettől ezért, hogy az kérje be az ellene tett feljelentést és nyomozás iratait, köztük a tanúmeghallgatásokat.

A panaszos állítása szerint a feljelentést ellene az egyik biztonsági őr és a polgármester titkárnője tette. Csatolt a panaszához egy CD-t melyen a sérelmezett két felvétel található. Az első felvétel az október 29-i testületi ülés felvétele a Városi TV adásából, mely a YouTube videómegosztó portálon „Narancs diktatúra M. városban” címen található. A panaszos előadja, hogy a YouTube portálon e videó alatt található adatok azt közlik, hogy 2010. november 14-én töltötték fel és a panasz megírásának napjáig 597-en tekintették meg – tehát a mai napig fent van. A második felvétel a CD-n, a 2010. november 26-ai testületi ülés előtti történéseket rögzíti, mely a panaszos ellen tett feljelentés tárgya. Ezen videó a YouTube videó megosztó oldalon a „Narancs diktatúra folytatódik M. városban” címmel található. Feltöltési ideje az adatok szerint 2010. november 25. és 3138-an tekintették meg, azaz ez felvétel a panasz megírásakor ugyancsak megtalálható ezen a honlapon. De fent található a panaszos [...] internetes oldalán is a mai napig. Ennek ellenére a panaszoshoz ezidáig semmilyen kérelem vagy felszólítás nem érkezett, hogy távolítsa el a felvételt, mert az személyiségi jogokat sértene (sem személyek részéről, sem a rendőrség részéről, sem az eljárás előtt, sem azóta).

A panaszos szerint az egyik feljelentő a biztonsági őr, aki a panaszost nem engedte be a terembe. Ugyanakkor véleménye szerint a biztonsági őr, mivel a testületi ülésen megjelentnek tekinthető, ezért az ő személyiségi jogait a felvétel nem sérthette. A polgármester titkárnője pedig köztisztviselő, aki maga is részt szokott venni a testületi üléseken a jegyzőkönyv vezetésben. A panaszos véleménye szerint – mivel ő köztisztviselő, és amúgy is részt vesz a testületi üléseken ahol bárki képi, illetve hangfelvételt készíthet és azt szabadon terjesztheti – az ő személyiségi jogai sem sérülhettek a felvétel nyilvánosságra hozatalával, így a rendőrségnek a feljelentést el kellett volna utasítani, hiszen azt olyan személyek tették, akiknek személyiségi jogai nem sérülhettek a felvétel közzétételével.

A panaszos idézi az 57/2000. (XII. 19.) AB határozatot, mely a következőket tartalmazza: „Az Ötv. 12. § (3) bekezdése értelmében a képviselő-testület ülése nyilvános. Ez alól csak a 12. § (4) bekezdésében foglalt esetekben lehet eltérni. A képviselő-testületi ülésen elhangzott előterjesztések, nyilatkozatok, az ott történt események (különös tekintettel az egyes képviselők szavazataira) közérdekű adatnak minősülnek, így főszabályként bárki által

szabadon, korlátozás nélkül megismerhetők és terjeszthetők. A képviselő-testületi ülések nyilvánossága éppen ezt a célt szolgálja. Nem igényel különösebb bizonyítást az, hogy ha a képviselő-testületi nyilvános ülésen hallgatóként történő részvétel alkalmával az ott elhangzottakat és a képviselők által leadott szavazatokat bárki megismerheti, azokról feljegyzéseket, sőt felvételeket készíthet és azokat később szabadon terjesztheti....”

Csatolta még a panaszhoz az ombudsman egy állásfoglalását, melyet a testületi ülések látogathatóságával kapcsolatban tett, mely világossá teszi – véleménye szerint – szintén azt, hogy a feljelentést tevő két személy személyiségi jogai nem sérülhettek a felvétel nyilvánosságra hozatalával. A panaszosnak a tudomására jutott azóta azon információ is, hogy a video megosztó portálokra feltöltött felvételek abban az esetben sértenek csak esetlegesen személyiségi jogokat, ha neve vagy címe elhangzik, kiderül valakinek a felvételtől. Ilyen az ominózus felvételen viszont nem szerepel, tehát senkinek sem került fel semmilyen adata a netre se általa, sem ismeretlen személy által. Egyúttal pedig senki nem is kereste meg az ügyben, hogy a felvétel sérti a személyiségi jogait, azt távolítsa el.

A panaszos hivatkozik a Büntető Törvénykönyv (a továbbiakban: Btk.) 177/A.§ (1) bekezdés rendelkezéseire, mely az alábbiakat tartalmazza:

„Aki a személyes adatok védelméről vagy kezeléséről szóló törvényi rendelkezések megszegésével jogtalan haszonszerzési célból vagy jelentős érdeksérelmet okozva

- a) jogosulatlanul vagy a céltól eltérően személyes adatot kezel,
 - b) az adatok biztonságát szolgáló intézkedést elmulasztja,
- vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

A panaszos véleménye szerint a feljelentést tevő két személy munkakörüknél fogva teljesen legálisan szerepelnek a nyilvánosságra hozott felvételen, illetve egyikőjük sem nyilatkozik, vagy mutatkozik a felvételen olyan formában, hogy a felvétel nyilvánosságra hozatala, jelentős érdeksérelmet okozott, okozhatott volna számukra. A panaszos szerint ezért a rendőrségnek a feljelentést el kellett volna utasítania.

A panaszos továbbá úgy gondolja, hogy a kihallgatását az a két nyomozó végezte, akik a Városházán is megjelentek, tudomása szerint azonban ők bűnügyi technikusok, helyszínelők, így az előállításával kapcsolatban nem intézkedhettek volna, de kihallgatását sem vezethették volna. Sérelmezi egyúttal azt is, hogy kihallgatásakor lefoglalták a videó kameráját és főleg azt, hogy a nála lévő diktafont is lefoglalta a rendőrség, aminek azonban egyértelműen nincs semmi köze a Mohács Rendőrkapitányság által vélelmezett bűncselekményhez. Ezt a kihallgatásakor szóvá tette, de a diktafont ennek ellenére lefoglalták. A kihallgató helyiségben a kihallgatás elején a bűnügyi osztály vezetője és helyettese is jelen volt, de a közrendvédelmi osztály vezetője is többször bent tartózkodott, de ezen személyek neve nem került fel a kihallgatás jegyzőkönyvére. Később, 2010. december 21-én, előállítása után négy nappal a rendőrség házkutatást tartott a panaszos lakásán és lefoglalták a számítógépe merevlemezét. Ezen házkutatást a panaszos szerint az eljáró nyomozók nem végezhetnék volna el, mert a számítógéphez csak informatikus nyúlhatott volna hozzá, ők pedig nem voltak azok. A lefoglalt merevlemezről pedig nem kapott semmilyen dokumentumot. Csak a házkutatás elrendeléséről szóló határozatról kapott egy példányt, más egyéb dokumentumot nem.

A fentiek alapján, a panaszos véleménye szerint:

- indokolatlanul, és jogalap nélkül állította elő a rendőrség a Városházáról;
- indokolatlanul tartották fogva az előállító helyiségben, több órán keresztül;

- a kihallgatást végző személyek nem végezhetnék volna el a kihallgatását;
- a kameráját, de legalábbis a diktafonját a rendőrség indokolatlanul foglalta le;
- a házkutatás indokolatlan volt, továbbá a házkutatást végző személyek nem végezhetnék volna el a számítógépe merevlemezének a lefoglalását, mert nem volt arra képesítésük, és a lefoglalt merevlemezemről dokumentumot kellett volna átadniuk.

2) A panaszos 2011. február 7-én csatolta az Sz. Városi Ügyészség határozatát, melyben az ügyészség a panaszos által a gyanúsítás és a lefoglalás ellen bejelentett panasznak helyt adott és rendelkezett a lefoglalt eszközök kiadásáról.

A határozat indokolása kitér arra, hogy a feljelentés adatai szerint 2010. november 26. napján a panaszos megjelent az M. városi Polgármesteri Hivatalban, és videofelvételt készített a polgármester titkárjáról, illetve a biztonsági őrokról, majd azokat a mindenki számára nyilvános megosztó portálon (youtube.com), továbbá az általa szerkesztett [...] internetes oldalon közzétette anélkül, hogy a feljelentetőről készült felvételeket azonosításra alkalmatlanná tette volna. A feljelentők szerint a velük kapcsolatba hozható fizikai azonosításra alkalmas személyes adat (képfelvétel) jogosulatlan kezelésével a panaszos jelentős érdeksérelmet okozott. A Mohácsi Rendőrkapitányság 2010. december 17. napján a panaszossal szemben 1 rb., a Btk. 177/A. § (1) bekezdés II. fordulat a) pontjába ütköző személyes adattal visszaélés vétsége megalapozott gyanúját közölte, továbbá lefoglalta a gyanúsított tulajdonát képező 1 db Philips típusú, Voice Tracer feliratú digitális diktafont és 1 db Sony típusú, DCR-SX34 jelzésű digitális kamerát. A nyomozó hatóság intézkedései ellen az érintett panaszt terjesztett elő, mert indokolása szerint semmi sem bizonyítja, hogy a felvételt ő töltötte fel az Internetre.

A panasz az ügyészség szerint alapos. A Be. 179. § (1) bekezdése értelmében, ha a rendelkezésre álló adatok alapján meghatározott személy megalapozottan gyanúsítható bűncselekmény elkövetésével, az ügyész, illetőleg – ha az ügyész másképp nem rendelkezik – a nyomozó hatóság a gyanúsítottat a Be. 117-118. § szerint kihallgatja. A nyomozati iratok vizsgálata alapján az ügyészség megállapította, hogy a panaszossal szemben a bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja nem áll fenn, mivel nem áll rendelkezésre olyan adat, amely azt bizonyítaná, hogy a felvételt a panaszos tette közzé az Interneten. Ezen kívül a panaszos cselekménye – a nyomozás jelenlegi adatai alapján – nem okozott jelentős érdeksérelmet.

A Be. 151. § (1) bekezdése szerint a lefoglalás a bizonyítás érdekében vagy az elkobzás, illetőleg a vagyoneklobzás biztosítására a dolognak a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság általi őrzésbe vétele vagy megőrzésének más módon történő biztosítása. A nyomozás során lefoglalt diktafont a panaszos az eljárás tárgyát képező cselekmény elkövetése kapcsán nem használta, így arra sem a bizonyítás érdekében, sem az elkobzás, illetőleg a vagyoneklobzás biztosítására nincs szükség. A digitális kamerán nem lelhető fel olyan adatok, amelyek a bizonyításhoz szükségesek lennének, illetőleg a kamera későbbi elkobzására sincs lehetőség. Mindezekre tekintettel az eljárás alá vont panaszának az ügyészség helyt adott.

A gyanúsított kihallgatása során az eljárás alá vont panasszal élt amiatt is, hogy az eljárási cselekményre előállították, nem pedig idézték, A nyomozati iratok alapján az ügyészség megállapította, hogy a panaszos előállítására az Rtv. 33. § (1) bekezdése alapján került sor. Az állandó ügyészi gyakorlat értelmében az Rtv. IV-VI. fejezetében meghatározott rendőri intézkedéssel összefüggő jogsérelem elbírálása akkor sem tartozik az ügyészi nyomozás

felügyelet hatáskörébe, ha a jogsérelem a nyomozás során történik, az ilyen panasz elbírálására az Rtv. 92-92/B. §-a az irányadó. Az Rtv. 92. § (1) bekezdése értelmében akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette - választása szerint - panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el. A hivatkozott jogszabályhelyekre figyelemmel az előállítással okozott jogsérelem elbírálása az intézkedést foganatosító rendőri szerv vezetője hatáskörébe tartozik – zárul az ügyészség határozata.

3) A panaszos 2011. március 29-én beadványát – hivatkozva a párhuzamosan zajló több panaszeljárásra – kiegészítette, melyet megküldött az Országos Rendőrfőkapitány részére. A Testület e beadványt 2011. április 12-én érkezett.

Sokadik előállítása kapcsán a panaszosban az alapos gyanú merül fel, hogy a Mohácsi Rendőrkapitányság politikai megfontolásból, a M. városi polgármester befolyása alapján cselekszik, hiszen mindegyik előállításához köthető az, hogy az az M. városi polgármester érdekét szolgálta, akivel régóta haragos viszonyban van. A panaszos utal rá, hogy a sérelmezett, 2010. december 17-i előállítása jogszerűtlenségét a Sz. Városi Ügyészség B.33/2011/2. számú határozata is alátámasztotta.

A panaszos szerint neki az előállítással erkölcsi kárt okoztak, mivel a városban sokan ismerik és a jelenetet, ahogy megbilincseltek, elhurcolták, személyes szabadságában korlátozták – többen végignézték. A jogtalan lefoglalással anyagi kára is keletkezett, a diktafont pedig figyelmeztetései ellenére is lefoglalták, holott az semmilyen módon nem kapcsolódott az ügyhöz. Később még házkutatást is tartottak a panaszosnál, mely kapcsán a számítógépe merevlemezt foglalta le a rendőrség, melyet még nem kapott vissza, bár az ügyészség ennek visszaadásáról a napokban rendelkezett.

A panaszos kéri kivizsgálni azt, hogy a rendőrök a 2010. december 17-i előállítását önállóan döntötték-e el, vagy esetleg valamilyen politikai nyomásra tették. Érti ez alatt azt, hogy ha őt egy korábban – véleményük szerint – elkövetett bűncselekmény miatt állítják elő, akkor mi indokolta a városházán több vezetővel való konzultációt az intézkedő rendőrök részéről az előállítás előtt. A panaszos azt állítja ugyanis, hogy a polgármester addig nem ment be az ülésterembe, míg a panaszos a folyóson kezében a kamerával tartózkodott, holott a testületi ülésnek már egy órája meg kellett volna kezdődnie. A panaszos szerint felmerül, hogy a helyszínen találták ki előállítását, hogy az ott kitalált ürüggyel eltávolítsák és a polgármestert ne tudja megörökíteni mikor az ülésterembe megy. Ezt alátámasztja ugyanis az, hogy mikor a kezén volt a bilincs, tehát nem volt már a kezében a kamera, a polgármester azonnal bevonult az ülésterembe.

II.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, illetőleg megküldeni kérte az azzal kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, valamint a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

1) Az intézkedést foganatosító rendőrök 2011. február 3-án az alábbi jelentést készítették: 2010. december 17-én 08:42 órakor a polgármester telefonon bejelentést tett, a Mohácsi Rendőrkapitányságra, hogy a panaszos a Polgármesteri Hivatalban video kamerával felvételeket készít az ott dolgozó személyekről, valamint ugyanezen személy 2010. november 26-án már egyszer készített felvételeket a dolgozókról és azt a felvételt fel is tette a youtube.com video megosztó portálra. Ezzel az ott dolgozó személyeknek jelentős érdeksérelemet okozott.

A jelentés szerint a bejelentés alapján bűncselekmény gyanúja merült fel és az Rtv. 13 §. (1) bekezdése alapján a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni, vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet, vagy államhatár rendjét sértő, vagy veszélyezteteti tény, körülményt, vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Erre figyelemmel a tényállás tisztázása érdekében a bejelentést követően a rendőrök megjelentek M. Város Polgármesteri Hivatalában, ahol a bejelentőt, azaz a polgármester urat meghallgatni nem volt lehetséges, mivel az aznapi ülés előtti szokásos tárgyaláson vett részt.

Amikor a rendőrök az épületbe értek az épület emeletére mentek, ahol az egyik biztonsági őr állt a lépcső tetején, aki szóban elmondta, hogy vagyonörként dolgozik annál a Kft-nél, amelyik a testületi üléseken a rendezvénybiztosítási feladatokat látja el. 2010. november 26-án dolgozott, amikor önkormányzati testületi ülés volt. A polgármesteri hivatalban az egyik képviselő és a panaszos odament hozzájuk. Ekkor a panaszos kezében volt a kamera, de a biztonsági őr nem látta, hogy rögzíti-e. Ezt követően a panaszos be szeretett volna menni a testületi ülésre. A biztonsági őr ekkor elmondta neki, hogy nincs akkreditálva, így sajnos nem vehet részt az ülésen. Ekkor a képviselő és a panaszos elindultak a polgármesterhez az irodájába, ahová a két biztonsági őr kísérte őket. Amint beértek az irodába a panaszos láthatóan videózni kezdett, ekkor a biztonsági őr felhívta a figyelmét, hogy nem járulnak hozzá, hogy az arcukkal szerepeljenek a panaszos felvételein. Ezalatt a képviselő be szeretett volna menni a polgármester irodájába, de a titkárnő közölte, hogy nem tudja fogadni őket. A panaszos az eseményeket végig rögzítette. Ezt követően kimentek a titkárnői irodából. Másnap már a biztonsági őr pécsi ismerősei szóltak neki, hogy szerepel az Interneten egy videón. A Youtube.com internetes oldalon megnézte a videót. A felvételen szerepelt az irodajelenet is, melyen kollégája, a titkárnő és ő is szerepel és amit csak a panaszos rögzíthetett előző nap. Kérdésre a biztonsági őr úgy nyilatkozott, hogy jelentős érdeksérelem érte. Ezt követően szóban meghallgatták a másik biztonsági ört, aki a kollégája által elmondottakat megerősítette, elmondta továbbá, hogy a felvételt ő is megnézte a Youtube.com oldalon. A videofelvétel egy összevágott felvétel, amely a testületi ülés előtt a panaszos által készített felvételekből készült. A felvételeken ez a biztonsági őr is szerepel, rögtön az ő arca látható amint elindul a videó. Ez a biztonsági őr úgy nyilatkozott, hogy a felkerült jelentek után nem érte érdeksérelem, azonban erre bármikor sor kerülhet.

Ezt követően bementek a polgármester titkárnőjének irodájába, aki kérdésre elmondta, hogy november 26-án az irodában ő volt bent. Aznap a havi testületi ülés került megtartásra a díszteremben, amely az irodájával egy szinten található. 8 óra 15 perc lehetett, amikor bejött az irodába az egyik képviselő és a panaszos, aki a kezében egy videokamerát tartott, de azt a titkárnő nem tudta, hogy rögzíti-e. A képviselő azt mondta, hogy a polgármesterrel szeretne beszélni. A titkárnő rákérdezett, de a polgármester nem fogadta akkor őket és mire a titkárnő visszalépett az irodájába és közölte, hogy a polgármester most nem fogadja őket, ekkor már a panaszos láthatóan rá irányította a kameráját és felvételt készített. Másnap az egyik biztonsági őről megtudta, hogy a felvétel felkerült az Internetre, amit ő is megnézett és látta, hogy valóban látható a videón. Az a felvétel volt látható, amin a titkárnő van és amit akkor vett fel

a panaszos amikor hozzá bement a képviselővel és a polgármesterrel akartak beszélni. Ezek a felvételek mind november 26-án készültek. Elmondta továbbá, hogy a panaszos ezzel a felvétellel teljesen lejáratta őt.

A jelentés szerint mindhárom sértett úgy nyilatkozott, hogy feljelentést kíván tenni a panaszos ellen és kéri az eljárás megindítását, felelősségre vonását. Vállalták, hogy mindhárman azonnal megjelennek a Mohácsi Rendőrkapitányságon, hogy az elmondottak jegyzőkönyvben kerüljenek rögzítésre. A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 172.§ (1) bekezdése szerint a feljelentést rendszerint az ügyésznél, vagy a nyomozó hatóságnál kell írásban, vagy szóban megtenni. A szóban tett feljelentést jegyzőkönyvbe kell foglalni. Továbbá a 23/2003.(VI.24.) BM-IM együttes rendelet 100.§ alapján a feljelentés minden olyan formához nem kötött közlés, amely meghatározott vagy ismeretlen személy által elkövetett bűncselekmény gyanújára utaló tényállás. A jelentés rámutat, hogy a sértettek azzal, hogy a sérelmükre elkövetett cselekményt a nyomozó hatóság tudomására hozták megtették feljelentésüket, ami a Rendőrkapitányságon jegyzőkönyvbe került rögzítésre.

Ezt követően a rendőr telefonon jelentette, hogy az adatgyűjtés során három sértett nyilatkozott úgy, hogy az Interneten megjelenő felvételek miatt őket érdeksérelem érte, kettő közülük úgy nyilatkozott, hogy jelentős érdek sérelem érte őket. Jelentést tett továbbra arról, hogy a felvételek nem a nyilvános ülésen kerültek rögzítésre, hanem a terem előtti folyosón, illetve a polgármester titkárnőjének irodájában. Az eljáró rendőr a felettesét tájékoztatta továbbá, hogy a panaszos a helyszínen van és nála van egy képfelvétel készítésére alkalmas eszköz. Ezt követően vezetői utasítást kapott, hogy az Rtv. 33.§ (2) b) pontja alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személy kerüljön előállításra. Az utasításról tájékoztatta a helyszínen megjelenő r. századost, aki az előállítást végrehajtotta.

Ezt követően a Mohácsi Rendőrkapitányságon a sértettek által elmondottak kerültek jegyzőkönyvi rögzítésre, majd ezt követően a panaszos került kihallgatásra, melyet a kihallgatások, valamint az azokhoz mellékelte felvételek tettek megalapozottá, így a panaszos megalapozottan gyanúsíthatóvá vált a Btk. 177/A.§ (1) bekezdés II. fordulat a.) pontjába ütköző és aszerint minősülő visszaélés személyes adattal vétségének elkövetésével, ezért a Be. 179.§ (1) bekezdése alapján (ha a rendelkezésekre álló adatok alapján meghatározott személy megalapozottan gyanúsítható bűncselekmény elkövetésével, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság a gyanúsítottat a 117-118. § szerint kihallgatja) gyanúsítottként hallgatták ki.

Az eljárás során a r. százados arról tájékoztatta kollégáját, hogy a panaszoshoz az előállítás során intézett kérdései alkalmával elmondta, hogy korábban is ezt a videokamerát használta, ami most is nála van, valamint, hogy a köztük történt kommunikáció során elismerte, hogy az elhangzottakat a nála lévő diktafonnal rögzíthette. Ezek alapján lefoglalásra került 1 db. Sony típusú DCR- SX34 típusjelzésű digitális kamera, mint elkövetési eszköz (bizonyítási eszköz), valamint 1 db. fekete színű Philips típusú digitális diktafon bizonyítási eszközként, mivel a Be. 151. § (2) bekezdése a) pontja alapján a nyomozó hatóság elrendeli annak a dolognak, illetőleg számítástechnikai rendszernek, vagy ilyen rendszer útján rögzített adatokat tartalmazó adathordozónak a lefoglalását, amely bizonyítási eszköz.

A jelentés szerint a panaszos a vele szemben fogatosított intézkedések során passzív magatartást folytatott, mely jelentős mértékben akadályozta az eljárás menetét, valamint a terhére rótt bűncselekménnyel kapcsolatban nem élt azokkal a védekezésre szolgáló lehetőségekkel, melyeket a büntetőeljárás lehetővé tesz, helyette a rendőrség becsmérése került a kommunikációja központjába, melyek arról szóltak, hogy „ha ő egyenruhát viselne

leköpné magát”. A panaszos a szabadon bocsátását követően elhagyta az épületet, majd szembefordulva az épülettel azt kiabálta, hogy „ÁVH”.

2) A panaszos lakásán 2010. december 21-én fogatosított házkutatás körülményeiről ugyancsak külön rendőri jelentés készült. E szerint az említett napon a rendőrök megjelentek a panaszos lakásán, ahol a panaszos jelenlétében, határozat alapján házkutatást, lefoglalást fogatosítottak. A házkutatásra azért volt szükség, mert nyomozás került elrendelésre a panaszos ellen a Btk. 177/A. § (1) bekezdés II. fordulat a) pontjába ütköző és aszerint minősülő visszaélés személyes adattal vétségének elkövetése megalapozott gyanúja miatt.

Az ügyben a panaszos gyanúsítottként került kihallgatásra. A gyanúsításra okot adó körülmény az volt, hogy a panaszos az általa elkövetett bűncselekmény során 2010. november 26-án videofelvételt készített a városházán dolgozó hivatali személyekről, biztonsági őrokról és a felvételt a "youtube.com" internetes weboldalon bárki számára közzétette, ezzel jelentős érdeksérelmet okozva az azon szereplő személyeknek.

A lakásán lefolytatott házkutatásra azért volt szükség, mert gyanú merült fel arra vonatkozóan, hogy a panaszos az Interneten általa közzétett videofelvételek feltöltéséhez nyilvánvalóan számítógépet használt, tehát számítógéppel rendelkezik. Amennyiben pedig számítógéppel rendelkezik és a felvételeket ő tette fel az Internetre (a rendelkezésre álló adatok szerint erre megalapozott gyanú merült fel), úgy a számítógépén lévő adathordozó (winchester) is tartalmazza az Internetre csatlakozásának dátumai, idejét, IP. címet, valamint az általa a világhálóra feltöltött adatokat is, így megalapozottan feltehető, hogy a számítógépének adathordozója tartalmazza a bizonyításhoz szükséges adatokat, tehát annak szükséges a lefoglalása. A Be. 149. § (2) bekezdés c.) pontja alapján „házkutatásra akkor van szükség, ha megalapozottan feltehető, hogy a házkutatással bizonyítási eszköz, eldobozható vagy vagyonekbezáras alá eső dolog megtalálására vezet”. Fentiek alapján a házkutatás a panaszos birtokában lévő számítógép adathordozójának „megszerzésére” és lefoglalására terjedt ki. Szükséges volt az adathordozó lefoglalása továbbá azért is, hogy azt igazságügyi informatikus szakértő megvizsgálja és az azon található adatok birtokában véleményt alkothasson arról, hogy azon kimutathatók-e olyan számítógépes adatok, amelyek arra utalnak, hogy a használója az Internetre csatlakozva feltöltötte-e arról az általa rögzített kamerafelvételt. A szakértői vizsgálatra így azért volt szükség, mert annak megtörténte után újabb terhelő bizonyíték (szakvélemény) mutatható fel és kétséget kizáróan bizonyíthatóvá vált volna a bűnösség a jelen bűncselekmény kapcsán.

A Be. 149. § (4) bekezdésében foglaltak alapján a házkutatást szenvedő felet fel kell szólítani, hogy a keresett dolgot adja elő, a számítástechnikai rendszeren vagy adathordozón tárolt adatot tegye hozzáférhetővé. Fenti törvényi rendelkezés alapján a panaszost, mint a házkutatást elszenvedő felet a házkutatás jogalapjáról és céljáról szóban tájékoztatták, majd részére a határozat egy példányát átadták. Ezután a panaszos kérdésre úgy nyilatkozott, hogy rendelkezik számítógéppel, ezért ezt követően felszólították, hogy azt mutassa meg. A panaszos a számítógépet megmutatta, majd kérésre a benne lévő adathordozót (winchester) a rendőrök jelenlétében kiszedte, majd átadta. Az átadott adathordozóra öntapadó matricát helyeztek, amelyet a panaszos az aláírásával ellátott. Ezt követően a tárgyat bűnjeltasakba zárták, melyet szintén lezártak és a panaszos aláírásával hitelesítették. A bűnjeltasakba zárással azért volt szükség, hogy a benne lévő adathordozót a szakértő a későbbi vizsgálat során eredeti állapotában tudja megvizsgálni, mivel rendőri intézkedés során lefoglalt tárgyat jogszabályban meghatározottak alapján csak olyan módon lehet rögzíteni, amely biztosítja, hogy a későbbi szakértői vizsgálatkori állapota megegyezzen a lefoglaláskori állapotával,

hogy azon, vagy abban változtatást senki sem eszközölhessen, amely nehezítené vagy megghiúsítaná a bizonyítást.

A jelentés szerint informatikusra azért nem volt szükség a házkutatás helyszínén, mert oda azzal a céllal érkeztek, hogy az adathordozót eredetben rögzítik a későbbi vizsgálat céljából. Az eljáró rendőr – állítása szerint – korábbi számítógépes ismeretei, és „középfokú szoftverüzemeltetői” szakképesítése alapján az adathordozót egyértelműen felismeri, annak felismeréséhez informatikus szakértőre nincs szükség, csak annak további vizsgálatához.

A házkutatásról szóló határozatot a panaszos aláírta, annak egy példányát is, valamint az ott készült jegyzőkönyv indigós másolati példányát is átadták a részére. A panaszos a házkutatás módja és ténye ellen is panasszal élt és az intézkedés végén azt közölte, hogy „jogi ismeretei” alapján tudja, hogy nem voltak a rendőrök jogszerűek akkor sem, amikor gyanúsítottként hallgatták ki korábban, azonban a házkutatás során a hatósággal együttműködött, a számítógépes adathordozóját felszólításra ő adta át.

A jelentés szerint a rendőri intézkedést a büntetőeljárás törvényben meghatározottak alapján és annak maradéktalan betartásával végezték el.

3) Az előállításról és a kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés rögzíti, hogy a panaszossal szemben az Rtv. 29. § (1) bekezdése szerint igazoltatás, a 33. § (2) bekezdés b) pont szerint bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személy előállítása, valamint a 31. § (1) bekezdése szerint személyi szabadságában korlátozott személy átvizsgálása – intézkedésekre került sor. Az intézkedés során a rendőrség kényszerítő eszközt alkalmazott: az Rtv. 48. § a) és c) pont alapján önkárosítás, illetve szökés megakadályozása érdekében bilincs alkalmazására került sor. A kényszerítő eszköz alkalmazására a figyelmeztetés megtörtént. A bilincset 9 óra 24 perctől 9 óra 52 percig alkalmazták a 62/2007. (XII.23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 60. § (4) bekezdés b) pontja szerint, a kezek előrebilincselésével. A rendőri intézkedés során sérülés vagy anyagi kár nem keletkezett. Az Rtv. 18. § (1) bekezdése alapján az előállított a jogi képviselőjének kiértesítését kérte, akit a rendőrség 10 óra 42 perckor telefonon kiértesített.

A jelentés kitér arra, hogy 2010. december 17-én 8 óra 42 perckor az M. városi polgármester telefonon bejelentést tett, hogy a panaszos a Polgármesteri Hivatalban videokamerával felvételeket készít az ott dolgozó személyekről, valamint ugyanezen személy 2010. november 26-án már egyszer készített felvételeket a dolgozókról és azt a felvételt fel is tette a youtube.com videó megosztó portálra. Ezzel az ott dolgozó személyeknek jelentős érdeksérelmet okozva. A helyszínre érkezve meghallgatták a panaszost és az ott dolgozó biztonsági őre cég vezetőjét. A panaszos elismerte, hogy a videójával november 26-án és a december 17-i napon is felvételeket készített, valamint azt is közölte, hogy a felvételekhez más nem juthatott hozzá csak ő. A biztonsági cég vezetője elmondta, hogy ő és más a polgármesteri hivatalban dolgozó személyek is feljelentést kívánnak tenni a panaszos ellen, mert felismerik benne azt, aki 2010. november 26-án róluk felvételeket készített. A fent nevezett személyek elmondása alapján a panaszos így alaposan gyanúsítható volt a Btk. 177/A. § szerint minősülő személyes adattal visszaélés vétségének elkövetésével, ezért felszólítás után megbilincselték, majd sérülésmentesen előállították a Mohácsi Rendőrkapitányság előállító helyiségébe további intézkedés végett.

Az Rtv. 33.§ (4) bekezdés alapján az előállítás okáról a tájékoztató, illetve az előállítás idejéről szóló igazolás kiadásra került. Az előállító helyiségben történő elhelyezéssel

kapcsolatban az előállított a jogairól és kötelezettségeiről szóló írásos tájékoztatást megkapta – ugyanakkor ezen iratok átvételét a panaszos megtagadta (e tényt hatósági tanú igazolta).

4) A parancsnoki kivizsgálás az intézkedést jogszerűnek, szakszerűnek és arányosnak minősítette. A parancsnoki kivizsgálásról külön, szöveges jelentés is készült, mely leírja, hogy a panaszos az intézkedés, illetve a bilincselés során (kezeit előre nyújtotta) nem tanúsított ellenállást, valamint önként követte az intézkedő rendőröket a szolgálati gépkocsihoz, ezért vele szemben nem vált szükségessé testi kényszerszerű alkalmazása, a bilincselés során pedig sérülés nem keletkezett. Tekintettel arra, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján a panaszossal szemben bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja merült fel, ezért a vele szemben az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja szerint történő előállítás jogszerű volt. A jelentés szerint jogszerűen és szakszerűen került alkalmazásra a kényszerszerű intézkedés alá vont személlyel szemben az előre testhelyzetiben történt bilincselés is, melyre a jogi alapot az Rtv. 48. § a) és c) pontja teremtette meg. Összességében a rendőri intézkedés az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat alapján jog- és szakszerű valamint törvényes és az elérni kívánt céllal arányos volt. A kényszerítő eszköz alkalmazásának jogszerűsége további vizsgálatot nem igényelt.

5) Az előállítás időtartamáról kiállított igazolás szerint a panaszos 9 óra 24 perctől 13 óra 40 percig (4 óra és 16 perc időtartamban) volt a személyi szabadságában korlátozva. Az igazolás szerint „lelki” sérülése és panasza keletkezett.

6) A Mohácsi Rendőrkapitányság vezetője a Testület kérdései mentén egy összefoglaló jelentést is készített, ebből az alábbiak állapíthatóak meg.

a) A Testület arra irányuló kérdésére, hogy a vizsgált napon a panaszos által kifogásolt ügyben, milyen telefonhívások érkeztek a Mohácsi Rendőrkapitányságra és pontosan kiktől – a jelentés előadja, hogy a Mohácsi Rendőrkapitányság ügyeletére 8 óra 38 perckor a panaszos tett bejelentést, mely szerint „fekete ruhás emberek a városházán alkotmányos jogaiban sértik, és ezért rendőri intézkedést kér”. A panaszos 9 órakor ismételten telefonon kereste meg a kapitányság ügyeletét, hogy mégsem kéri a rendőri intézkedést. Ezzel párhuzamosan M. város polgármestere a szolgálati mobil telefonján kereste meg a kapitányság vezetőjét azzal, hogy a panaszos ismételten megjelent a polgármesteri hivatal épületében és a képviselő-testületi ülés megkezdése előtt az épületben, kezében videokamerával az érkező meghívottakról és az intézmény dolgozóiról is képfelvételeket készít. A polgármester beszámolt arról is, hogy a panaszos korábban, 2010. november 26-án ugyancsak hasonló módon készített felvételt, mely kép- és hangfelvétel a panaszos által szerkesztett [...] című honlapra, továbbá a youtube.com videó megosztó portálra is feltöltésre került. Az ekkor készített és a feltöltött felvételeken szereplő személyek, visszaélés személyes adattal bűncselekmény megalapozott gyanúja miatt feljelentéssel kívántak élni, hiszen az intézményben dolgozó titkárnő és biztonsági őr nem közszereplő és a kifejezett tiltásuk ellenére történt már maga a felvétel készítés, így értelemszerűen a videó-portálokra való elhelyezés is. A jelentés rámutat, hogy az Rtv. 13.§ (1) bekezdése szerint „A rendőr, jogkörében eljárva köteles intézkedni, vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet, vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülmény, vagy cselekmény észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.”

A kifejtettek – a jelentés szerint – kellő alapot nyújtottak a bejelentés alapján feltételezett közbiztonságot, közrendet sértő cselekmény elleni rendőri fellépésre, megalapozva a rendőri intézkedés jogszerűségét.

A rendőrség a hangfelvételeket már nem tudta a Testület rendelkezésére bocsátani, figyelemmel arra, hogy azok az Rtv. 42.§-a alapján 30 nap elteltével törlésre kerültek.

b) A Testület több kérdést is megfogalmazott azzal kapcsolatban, hogy pontosan mely rendőrök és milyen intézkedést fogantatosítottak az említett időpontban és helyszínen, illetve mi volt ezek Rtv. szerinti jogalapja, célja, indoka, valamint ezzel kapcsolatban mit közöltek az intézkedő rendőrök a panaszossal, figyelemmel az Rtv. 20.§ (2) bekezdésére is.

A jelentés szerint, mivel a polgármester telefonon tett bejelentése alapján bűncselekmény gyanúja merült fel, így a gyanú megalapozottá tétele, vagy kizárása érdekében a Mohácsi Rendőrkapitányság bűnügyi készenléti szolgálata jelent meg a helyszínen. Az intézkedés megkezdésének jogalapját – más jogszabályokkal párhuzamosan, például a Be. – az Rtv. 1. § (2) bekezdésének 1./ pontja szolgáltatta, hiszen a rendőrség általános bűnügyi nyomozó hatósági hatáskört gyakorolva végzi a bűncselekmények megelőzését és felderítését. A vizsgált esetben a polgármester bejelentése alapján annak a helyszíni vizsgálatára – adatgyűjtésekre, tanúkutatásokra – volt szükség, ami a gyanú megalapozottá tétele, vagy kizárása érdekében elengedhetetlen. Az intézkedés kezdeti szakaszában a tényállás tisztázásakor, a panaszossal kapcsolatos intézkedésre még nem került sor.

Az épületben a kikerkező szolgálatot a biztonsági őr várta, aki kijelentette, hogy a Polgármesteri Hivatal megbízásából vagyónvédelmi feladatokat látnak el, melynek során a képviselő-testületi ülés rendjének biztosítását végzik. Ugyanezen feladatának tett eleget 2010. november 26. napján is, amikor is a testületi ülés megkezdése előtt megjelent az egyik képviselő társaságában az általa korábban név szerint ismert panaszos, aki a képviselővel folytatott vitát teljes egészében többszöri tiltakozása ellenére is videóra rögzítette. Ezt követően a képviselő ismételt a panaszos társaságában a polgármesteri iroda irányába indultak, ahol a titkárnőről készítettek felvételeket, figyelemmel arra, hogy a polgármester nem fogadta őket. Itt ismételt nyomatékosan felhívták a panaszos figyelmét, hogy sem a biztonsági őr, sem a polgármester titkárnője nem minősül közszereplőnek, nem járulnak hozzá, sőt kifejezetten megtiltják, hogy róluk a személyes adat fogalmába tartozó kép- és hangfelvételek készüljenek. Az őr nyilatkozata szerint a panaszos a felvételkészítést ennek ellenére még rövid ideig folytatta, majd befejezte és elhagyták a hivatalt. A biztonsági őr – kijelentése szerint – másnap ismerőseitől szerzett tudomást arról, hogy a felvételek felkerültek a youtube.com internetes videó-megosztó portálra olyan módon megvágva, hogy az számára jelentős érdeksérelmet okozott. Nevezett a felvételeket a portálon megtekintette és véleménye szerint az kétségtelenül a panaszos által készített, de megvágott felvételeket tartalmazta. A biztonsági őr elmondta azt is, hogy a sérelmére elkövetett bűncselekmény miatt feljelentést kíván tenni, különös tekintettel arra, hogy a panaszos ismételt jelen van az épületben és még a képviselő-testületi ülés meg sem kezdődött, de már ismételt videokamera van nála, tehát attól fél, hogy ismételt felvételek fognak róla felkerülni az Internetre.

A biztonsági őr nyilatkozatának ellenőrzése érdekében az intézkedők a helyszínen szóban meghallgatták a másik biztonsági ört is, aki ugyancsak rendezvénybiztosítónak vett részt a korábbi testületi ülésen is. Nevezett kategorikusan megerősítette kollégája vallomását azzal, hogy bár ő maga is szerepel a videó-megosztó portálon lévő vágott felvételeken, de ez ideig nem érték olyan érdeksérelmek amit jelentősnek értékelne.

Az adatgyűjtés további szakaszában a polgármesteri iroda előtti irodában (vagyis nem a polgármester irodájában) a szolgálat meghallgatta a polgármester titkárnőjét is, aki elmondta, hogy 2010. november 26-án az irodájába benyitott az egyik képviselő és a panaszos, akik a

polgármester Urat keresték. A titkárnő az irodájából nyíló ajtón keresztül a polgármesterhez ment, akitől rákérdezett, hogy fogadja-e az urakat. A polgármester a testületi ülés előtt nem kívánta fogadni nevezetteket, amit ő közölt az érdeklődőkkel. A panaszos e közlés alatt végig videofelvételeket készített róla, ami neki nagyon kellemetlen volt, de ekkor még nem gondolta, hogy ez az Internetre is felkerül. Másnap szólt neki az ugyancsak lefilmezett biztonsági őr, ezért megtekintette a megvágott videót, ami az értéktétele szerint őt erősen lejáratta, hiszen például a „narancs diktatúra tovább folytatódik M. városban” cím alatt szerepel a videó, így ezzel számára jelentős érdeksérelmet okozott. A feltett kérdésre a két érintett személy határozottan kijelentette, hogy feljelentéssel kívánnak élni.

A fentieket követően – figyelemmel a Be. 172.§ (1) bekezdésére, mely szerint „a feljelentést rendszerint az ügyésznél, vagy a nyomozó hatóságnál kell írásban, vagy szóban megtenni, a szóban tett feljelentést jegyzőkönyvbe kell foglalni” – intézkedés történt a nevezettek rendőrségre történő szállítására és a feljelentésük jegyzőkönyvbe foglalására.

Mindezekből – a jelentés szerint – az is kitűnik, hogy nem a panaszos előállítása volt az első rendőri intézkedés a vizsgált ügyben, hiszen a polgármester bejelentése kapcsán keletkezett gyanút a helyszíni adatgyűjtésekkel, tanúkutatásokkal a bűnügyi szolgálatnak megalapozottá kellett tennie, vagy éppen tényállási elem hiányában ki kellett zárnia.

c) A Testület által feltett azon kérdésre, hogy a panaszost felhívták-e a jogsértés (amennyiben ilyennel gyanúsítják más személyek személyiségi jogai kapcsán) megszüntetésére, illetőleg miért nem idézést küldtek neki – a jelentés előadja, hogy az intézkedés napján, vagyis 2010. december 17-én a helyszíni intézkedéskor nem lehetett eldönteni, hogy a panaszos készített-e felvételeket, illetve történt-e kísérleti magatartás arra, hogy amennyiben felvételeket készített azt az Internetre feltegye. Ebből következően a bűnügyi szolgálat nem hívta fel a panaszost a jogsértés megszüntetésére.

A jelentés szerint az Rtv. 33.§ (2) bekezdés b) pontja egyértelmű felhatalmazást ad a rendőrségnek arra, hogy azt „aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható” a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthassa. Másrészt, figyelemmel arra, hogy a panaszossal szemben egyéb, a vizsgált bűncselekmény bizonyítását elősegítő nyomozási cselekményeket is végre kellett hajtani – pl. nála lévő eszköz lefoglalása, melynek elrejtésétől, megsemmisítésétől egy késedelmes intézkedés során tartani lehetett – így az előállítása nem csak lehetséges, de az eljárás sikerének előmozdítása érdekében szükséges is volt.

d) A Testület rákérdezett arra is, hogy mi volt a panaszos megbilincselésének Rtv. szerinti indoka, jogalapja, célja, továbbá a panaszos mely magatartása idézett elő bilincselési okot, illetőleg mit közöltek ezzel kapcsolatban a panaszossal a helyszínen és mennyi ideig tartott a bilincselés.

A jelentés hivatkozik arra, hogy a panaszossal szemben a bilincs alkalmazására az Rtv. 48.§ a) pontja „önkárosítás megakadályozása” és c) pontja „szökés megakadályozása” céljából került sor. A panaszos – figyelemmel arra, hogy ellenállást az intézkedés során nem tanúsított – előre testhelyzetbe került bilincselésre. Mivel a panaszossal szemben bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja merült fel, szökésétől tartani lehetett. A szökés lehetősége különösen annak fényében merült fel, hogy a panaszosnál a vizsgált bűncselekménnyel összefüggésbe hozható tárgyi bizonyítási eszköz is volt, így ezek elrejtése, megsemmisítése a büntetőeljárás sikerét jelentős mértékben veszélyeztette volna. A panaszossal az intézkedő rendőrök közölték, hogy bűncselekmény elkövetésének gyanúja

miatt előállítását fogtak vele szemben alkalmazni, és felszólításra az intézkedés alá vont személy a kezét előre helyzetbe rakta, így testi kényszer alkalmazásának igénye nem merült fel. Figyelemmel arra, hogy a bűnügyi szolgálat a sértettek beszállítását végezte, ezért az intézkedés alá vont személy előállításához erősítést kértek a helyszínre. Az előállítást a helyszínre kért rendőr százados urak végezték. Az intézkedők a Közrendvédelmi és Határrendészeti Osztály beosztottai, így az intézkedés során egyenruhában voltak, tehát az Rtv. 20. § (1) bekezdés a) pontja alapján a rendőri mivoltukat az egyenruhájuk és az azonosító jelük igazolta. A bilincselés 9 óra 24 perctől 9 óra 52 percig, vagyis 23 percig tartott, amely sérülést nem okozott.

e) A Testület az előállítás jogalapjának vizsgálatával összefüggésben több kérdést is megfogalmazott, így elsősorban azt, hogy mi volt a panaszos előállításának Rtv. szerinti jogalapja, indoka, célja (amennyiben pedig az Rtv. 33. § (2) bekezdése szerinti, rendőri mérlegelés körébe tartozó előállítási okról van szó, milyen szempontokat mérlegeltek a panaszos előállításáról döntő rendőrök, amelyek alapján az előállítás fogantatása mellett döntöttek). Mennyi ideig tartott a panaszos előállítása, illetőleg mit közöltek ezen intézkedés jogalapjával, céljával, indokával kapcsolatban a rendőrök a panaszossal, figyelemmel az Rtv. 18., 20., és 33. §-ának előírásaira is, továbbá milyen eljárási cselekmények történtek a panaszos ügyében az előállításának első 3,5-órájában?

A jelentés szerint a panaszos az intézkedés során is magánál tartotta a 2010. november 26. napon nála lévő videokamerát. A kamera vonatkozásában felmerült, hogy a büntetőeljárás során vizsgált felvételeket ezen technikai eszközzel készítette, így az, az eljárásban mint az elkövetés eszköze szerepelt. A Be. 151. § (2) bekezdés a) pontja kógens szabályként rögzíti a bizonyítási eszköz lefoglalását, amellyel kapcsolatban a jelen esetben intézkedni kellett. Az előállításra tehát elsősorban ezen bizonyítási eszköz lefoglalása érdekében került sor, azonban tisztázni kellett azt is, hogy van-e olyan, a büntetőeljárás sikerét előmozdító egyéb tárgy, adat, információ, ami a panaszostól biztosítható. Ennek tisztázására a helyszínen nem volt kellő lehetőség, ezért a bűnügyi osztály vezetője a törvényes lehetőségek alapján az előállítást rendelte el.

A panaszossal az intézkedő rendőr közölte, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható, így az előállítására fog sor kerülni, majd a felszólítást követően – a fent kifejtett jogi indokok alapján – előre testhelyzetbe megbilincselte és a kapitányságra előállította. Az előállításról a panaszos kérte jogi képviselő kiértesítését, ami figyelemmel arra, hogy az intézkedés célját nem veszélyeztette 10 óra 42 perckor megtörtént. Mivel az előállítást egyenruhás rendőrök végezték, ezért az Rtv. 20.§-a alapján a rendőri mivoltukat az egyenruhájuk és az azonosító jelük igazolta (a jelentés megjegyzi, hogy mivel a panaszos ellen számos intézkedésre sor kerül az elmúlt években, így az intézkedőket személyesen ismerte). Az előállítás 2010. december 17-én 9 óra 24 perckor kezdődött és 2010. december 17-én napon 12 óra 30 perckor ért véget.

Az igazolásban felhívták a panaszos figyelmét összesen 8 db olyan intézményre, amelyek felé jogsérelem esetén fordulhat. A panaszos részére egy nyilatkozat is átadásra került, mely szerint a jogorvoslati jogairól szóló tájékoztatást megkapta és ugyan a feltett kérdésekre nyilatkozott, de az iratokat nem volt hajlandó aláírni, így azok hitelesítéséhez hatósági tanút alkalmaztak.

A vizsgált büntetőeljárás során kronológiailag az alábbi nyomozási cselekmények végrehajtására került sor:

- Helyszíni intézkedések, adatgyűjtések, tanúkutatások 8 óra 50 perctől 9 óra 20 percig;
- A titkárnő kihallgatása 9 óra 45 perctől 10 óra 42 percig;
- A biztonsági őr tanúkihallgatása 9 óra 46 perctől 10 óra 40 percig;
- A másik biztonsági őr tanúkihallgatása 10 óra 49 perctől 11 óra 15 percig;
- A panaszos gyanúsított kihallgatása 12 óra 38 perctől 13 óráig;
- A panaszostól lefoglalás végrehajtása 13 óra 5 perctől 13 óra 23 percig.

Ezen idő alatt a panaszossal szemben a személyes szabadságot korlátozó formanyomtatvány, a kényszerítő eszköz alkalmazásának kivizsgálásáról szóló jelentés, az igazolások, a jogokról történő tájékoztatások iratainak elkészítése, kihirdetése is lezajlott. A kifejtettekből az is kitűnik, hogy az eljárási cselekményeket több nyomozó párhuzamosan végezte.

f) A Testület arra nézve is kérdést intézett a rendőrséghez, hogy a panaszossal szemben felhozott bűncselekmény felmerülése kapcsán, mérlegelte-e, hogy a kifogásolt felvételt a panaszos nyilvános testületi ülésen készítette az azon jelen lévő személyekről, amely a panaszos véleménye szerint – az általa csatolt dokumentumok alapján – kizárja a jogszerűtlenséget. Ezzel kapcsolatban mi a rendőrség álláspontja, mi alapján tekintette jogszerűtlennek a panaszos cselekményét, és milyen bűncselekményt látott megvalósulni milyen indokok és jogszabályok alapján, egyúttal milyen stádiumban van a panaszos ellen indított büntetőeljárás?

A rendőri jelentés szerint amennyiben a felvételek testületi ülésen készülnek, ezt nyilván mérlegelte volna a Mohácsi Rendőrkapitányság, azonban a rögzített felvételek még az ülés megkezdését megelőzően a folyosón és a polgármester titkárnőjének irodájában készültek. A mérlegelés tárgyát pedig mindösszesen Btk. 177/A. § tényállási elemei képezték. A felvételeken szereplő személyek nem közszereplők, kifejezetten tiltakoztak, sőt megtiltották, hogy róluk felvételek készüljenek. Ennek ellenére az elkészített felvételek megvágva, anélkül, hogy azt azonosításra alkalmatlanná tették volna, a mindenki számára nyilvános youtube.com internetes video megosztó portálon, továbbá a panaszos által szerkesztett és ugyancsak mindenki számára nyilvános [...] internetes oldalon közzétették. Az érintettekkel kapcsolatba hozható, fizikai azonosításra alkalmas személyes adat jogosulatlan kezelésével, közzétételével a feljelentők szerint a panaszos jelentős érdeksérelmet okozott. A fentiek alapján a panaszos megalapozottan gyanúsítható volt a Btk. 177/A. § (1) bekezdés II. fordulat a) pontjába ütköző és minősülő visszaélés személyes adattal vétség megalapozott gyanújával.

A rendőri jelentés azt is megjegyzi, hogy M. Város Képviselő-testületének érvényes rendelete értelmében, az ülésteremben csak meghívottak tartózkodhatnak és az ülésen csak az akkreditált sajtóképviselők vehetnek részt, így értelemszerűen felvételeket is csak ők készíthetnek. A nyilvánosságot az önkormányzat, egy az épületben lévő helyiségben zártláncú televíziós hálózaton biztosítja. Figyelemmel arra, hogy a rendőrség ismeretei szerint a panaszos sem meghívottként, sem akkreditált sajtóképviselőként nem vehetett részt az ülésen, így a nyilvános ülésen felvételeket sem készíthetett.

Tekintettel arra, hogy a panaszos a Mohácsi Rendőrkapitányság – de általánosan a helyi hatóságokkal, önkormányzati tisztségviselőkkel, képviselőkkel, polgármesterrel, stb. szemben is – megszámlálhatatlan számú feljelentést tett, a vele szemben vagy a feljelentése alapján folytatott büntetőeljárások során több alkalommal a kapitányság kizárását kérte, ezért a jelzett ügyben a kapitányság vezetője a Mohácsi Rendőrkapitányság kizárását. Az indítványnak a Baranya Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője helyt adott és a büntetőeljárás lefolytatására a Szigetvári Rendőrkapitányságot jelölte ki, ahol az eljárás folyamatban van.

g) A Testület megkérdezte, hogy mi volt a panaszos diktafonja és kamerája lefoglalásának jogalapja és indoka, mit közöltek erre nézve a panaszossal?

A jelentés szerint a kamera, mint az elkövetés eszköze a lefoglalandó. A Be. 151.§ (2) bekezdés a) pontja kógens szabályként rögzíti a bizonyítási eszköz lefoglalását, amellyel kapcsolatban a jelen esetben intézkedni kellett. A panaszost az előállításakor az intézkedő rendőr nyilatkoztatta, hogy a 2010. november 26. napon készült felvételeket ő készítette-e. Nevezett ezt egyértelműen elismerte, kijelentve azt is, hogy a felvételekhez más nem juthatott hozzá csak ő. Tekintettel arra, hogy a panaszosnál az intézkedés során egy bekapcsolt diktafon volt elejtve, a hangrögzítő eszköz egyértelműen tartalmazza ezen beszélgetést, nyilatkozatot, ami megalapozni látszik azt a körülményt, hogy a videó-felvételeket a gyanúsított töltötte fel a saját internetes portáljára és a video megosztó portálra is. A kifejtettek okán az eszközt, mint tárgyi bizonyítási eszközt foglalták le.

h) A panaszos lakásán történt házkutatás és lefoglalás részleteivel kapcsolatos kérdésre a jelentés megjegyzi, hogy az eljárás során annak bizonyítására, hogy a videó-felvételek a panaszos számítógépén megtalálhatóak-e, továbbá annak azonosítása érdekében, hogy a feltöltés a gyanúsított gépéről történt-e, a számítógép merevlemezének lefoglalása vált szükségessé. A merevlemez kiszerezését (4-6 csavar kitekerését és 2 csatlakozó kihúzását) a rendelkezésre álló adatok alapján a panaszos és nem a házkutatást fogantató nyomók végezték. A rendőrség álláspontja szerint bár a Be. 182.§ (1) bekezdése lehetőséget ad szaktanácsadó bevonására (ami nem kötelező intézkedés), amennyiben valamilyen kérdéshez különös szakértelem szükséges, azonban a XXI. századi informatika világában 6 csavar kicsavarása és 2 csatlakozó széthúzása álláspontjuk szerint nem minősül különös szakértelmet igénylő kérdésnek. A kifejtettek okán, a rendőrség véleményem szerint ezen esetben a szaktanácsadó bevonása aránytalanul nagy költséget eredményezett volna. A lefoglalásról a helyszínen jegyzőkönyv készült, melynek másolati példányát az intézkedő rendőrök a házkutatást szenvedőnek (a panaszosnak) átadták.

III.

A Testület a panaszos beadványa és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott rendőrségi dokumentumok alapján vizsgálat tárgyává tette a panaszos igazoltatásának, átvizsgálásának és előállításának, valamint a kényszerítő eszközök (bilincs) alkalmazásának jogszerűségét és indokoltságát, továbbá a jogorvoslati jogról való kioktatást.

A Testület megállapította, hogy a rendőri fellépés érintette a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) a 2. §-ának (1) bekezdéséből levezethető tisztességes eljáráshoz, az 54. § (1) bekezdése szerinti emberi méltósághoz, az 55. § (1) bekezdése szerinti személyes szabadsághoz és személyi integritáshoz, az 59. §-ának (1) bekezdése szerinti személyes adatok védelméhez, valamint az 57. §-ának (5) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jogát. A rendőri intézkedésekkel összefüggésben továbbá vizsgálni kellett az Alkotmány 54. §-ának (2) bekezdése szerinti embertelen, megalázó bánásmód tilalma kérdését is.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),

- a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (különösen: igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),

- a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegosztatás stb.),

esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A panaszos hangsúlyosan sérelmezte, hogy – álláspontja szerint – a diktafon és a videokamera lefoglalására, illetőleg a lakásában tartott házkutatásra és számítógépe adattárolójának (winchester) lefoglalására jogszerűtlenül került sor. Ugyancsak kifogásolta a panaszos, hogy – véleménye szerint – nem az arra jogosultak hallgatták ki, de önmagában a gyanúsítás jogi megalapozottságát is vitatta. A Testületnek a panasz ezen részei vonatkozásában nincs hatásköre vizsgálatot folytatni, ugyanis a fent hivatkozott hatásköri rendelkezések értelmében a Testületnek – fő szabály szerint – nem áll módjában felügyeletet gyakorolni a rendőrség azon tevékenysége felett, amelyet nem az Rtv., hanem más jogszabály, így például a büntetőeljárás törvény alapján végez. Nem vizsgálhatta ezért a Testület a lefoglalás, a házkutatás és a kihallgatás, valamint a gyanúsításban szereplő bűncselekmény jogi megalapozottsága kérdéseit, mivel a rendőrség ezeket a tevékenységeket nyomozó hatóságként, egy büntetőeljárás során, a Be. szabályai szerint végezte.

1) A Testület elsőként azt vizsgálta, hogy a panaszossal szembeni rendőri fellépés jogszerűen történt-e.

A Rtv. rendőri intézkedés foganatosítása időpontjában hatályos 1. §-ának (1) bekezdése meghatározza, hogy a rendőrség feladata – többek között – a közbiztonság és a közrend védelme. Az 1. § (2) bekezdésének a) és b) pontja értelmében a rendőrség a közbiztonság és a közrend védelme körében az Rtv.-ben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében általános bűnügyi nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését és felderítését, illetve szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében. A rendőri feladatok ellátásának és az utasítások teljesítésének kötelezettségéről az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az Rtv.-ben foglaltak figyelembevételével – engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

A rendőr intézkedési kötelezettségével összefüggésben továbbá az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van. Az intézkedési kötelezettségről Szolgálati Szabályzat 3. §-ának (1) bekezdése azt tartalmazza, hogy: „Bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet,

az államhatár rendjét, a polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha ilyet hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli.”

A panaszbeadvány, annak kiegészítései és a rendőrségi dokumentumok egybevetésével megállapítható, hogy a rendőri fellépés ténybeli alapját az szolgáltatta, hogy a kérdéses napon egy telefonos bejelentés érkezett a rendőrség központi ügyeletére – a panaszos részéről –, illetőleg a város polgármestere mobiltelefonján hívta fel a rendőrkapitányság vezetőjét. Mindegyik telefonbeszélgetés olyan körülményre utalt (a panaszos bejelentése szerint a városházán zaklatják, alkotmányos jogában próbálják korlátozni; a polgármester pedig azt jelezte, hogy a panaszos az önkormányzat épületében jogellenes magatartás tanúsít, illetőleg tanúsított és emiatt az érintettek feljelentést kívánnak tenni vele szemben), amelyek a Testület megítélése szerint indokoltá tették a rendőrök helyszínen történt megjelenését és fellépését. Így különösen a felmerült bűncselekmény gyanúja kapcsán a gyanú megalapozottá tétele, vagy kizárása és a tényállás tisztázása érdekében.

A Testület megítélése szerint a rendőrség által hivatkozott okok, azaz a telefonon tett bejelentések önmagukban megfelelő alapot nyújtottak a rendőrség helyszínen történő megjelenésére, arra, hogy az Rtv. 13. §-a szerint intézkedjenek – tájékozódjanak – a bejelentés alapján feltételezett közbiztonságot, közrendet sértő cselekmény, illetőleg a feltételezett bűncselekmény elleni rendőri fellépés érdekében. Ebben a vonatkozásban tehát a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga nem sérült. A panaszossal szemben fogantatott konkrét rendőri intézkedések (és kényszerítő eszköz alkalmazások) jogszerűsége és indokoltsága tekintetében ugyanakkor már a kiérkezett rendőrök által tapasztalt körülményeket és annak megítéléséhez szükséges jogi hátteret vizsgálta a Testület, amelynek eredményei az alábbiakban részletezettek.

2) A rendőri jelentés szerint a panaszos igazoltatására is sor került. Az Rtv. 29. § (1) bekezdése szerint: „A rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani”.

A Testület megállapítása szerint a rendőrség által megismert körülmények (a feltételezett bűncselekmény) alapján a bűnüldözési célból végrehajtott igazoltatás megalapozottan történt, az nem sértette a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő jogát.

3) A panaszos hangsúlyosan sérelmezi, hogy a városházáról előállították.

a) Az előállítás jogalapjául a rendőri jelentésében és valamennyi, az ügyben keletkezett rendőrségi iratban az Rtv. 33. § (2) bekezdésének b) pontját jelölték meg, vagyis a szabadságkorlátozást a panaszossal, mint bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személlyel szemben hajtották végre.

Az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés b) pontja szerinti előállítási okkal kapcsolatban a Testület leszögezi, hogy az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint a büntetőjogi felelősség vizsgálata nem tartozik hatáskörébe. Egyúttal utal korábbi gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára)

hivatkozik, a Testület – az adott cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga. Ezért a Testület ilyen esetben azt vizsgálja, hogy az előállításhoz szükséges mértékű gyanú (mely nyilvánvalóan nem kell, hogy elérje a büntetőjogi értelemben vett, a büntetőeljárás megindításához szükséges „alapos gyanú” szintjét) az előállítás megkezdésekor fennállt-e.

A Testületnek a konkrét ügyben két kérdésre kellett választ adnia: elsősorban arra, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján felmerülhetett-e bűncselekmény gyanúja a panaszossal szemben, másodsorban arra, hogy amennyiben igen, úgy a rendőrség eljárása megfelelő volt-e.

A Btk. 177/A. § (1) bekezdése szerint: „Aki a személyes adatok védelméről vagy kezeléséről szóló törvényi rendelkezések megszegésével jogtalan haszonszerzési célból vagy jelentős érdeksérelemet okozva

- a) jogosulatlanul vagy a céltól eltérően személyes adatot kezel,
 - b) az adatok biztonságát szolgáló intézkedést elmulasztja,
- vétiséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő”.

Jelen esetben az iratok tanúsága szerint 2010. december 17-én 8 óra 42 perckor M. Város Polgármestere telefonon bejelentést tett, a Mohácsi Rendőrkapitányságra, hogy a panaszos a Polgármesteri Hivatalban video kamerával felvételeket készít az ott dolgozó személyekről. Valamint ugyanezen személy 2010. november 26-án már egyszer készített felvételeket a dolgozókról és azt a felvételt fel is tette a youtube.com video megosztó portálra, illetve a panaszos által szerkesztett [...] című honlapra. Ezzel az ott dolgozó személyeknek jelentős érdeksérelemet okozott. Az ekkor készített és a feltöltött felvételeken szereplő személyek, visszaélés személyes adattal bűncselekmény megalapozott gyanúja miatt feljelentéssel kívánnak élni, mivel az intézményben dolgozó titkárnő és biztonsági őr nem közszereplő és a kifejezett tiltásuk ellenére történt már maga a felvétel készítés, így értelemszerűen a videó-portálokon való elhelyezés is.

A helyszínre kiérkező rendőröket az egyik biztonsági őr fogadta, aki elmondta, hogy 2010. november 26-án, a testületi ülés megkezdése előtt megjelent az egyik képviselő társaságában az általa korábban név szerint ismert panaszos, aki a képviselővel folytatott vitát teljes egészében többszöri tiltakozása ellenére is videóra rögzítette. Ezt követően a képviselő ismételt a panaszos társaságában a polgármesteri iroda irányába indultak, ahol a titkárnőről készítettek felvételeket, figyelemmel arra, hogy a polgármester nem fogadta őket. Itt ismételt nyomatékosan felhívták a panaszos figyelmét, hogy sem a biztonsági őr, sem a polgármester titkárnője nem minősül közszereplőnek, nem járulnak hozzá, sőt kifejezetten megtiltják, hogy róluk a személyes adat fogalmába tartozó kép- és hangfelvételek készüljenek. Az őr nyilatkozata szerint a panaszos a felvételt készítését ennek ellenére még rövid ideig folytatta, majd befejezte és elhagyta a hivatalt. A biztonsági őr – kijelentése szerint – másnap ismerőseitől szerzett tudomást arról, hogy a felvételek felkerültek a youtube.com internetes videó-megosztó portálra olyan módon megvágva, hogy az számára jelentős érdeksérelemet okozott. Nevezett a felvételeket a portálon megtekintette és véleménye szerint az kétségtelenül a panaszos által készített, de megvágott felvételeket tartalmazta. A biztonsági őr elmondta azt is, hogy a sérelmére elkövetett bűncselekmény miatt feljelentést

kíván tenni, különös tekintettel arra, hogy a panaszos ismételten jelen van az épületben és még a képviselő-testületi ülés meg sem kezdődött, de már ismételten videokamera van nála, tehát attól fél, hogy ismételten felvételek fognak róla felkerülni az Internetre.

A biztonsági őr nyilatkozatának ellenőrzése érdekében az intézkedők a helyszínen szóban meghallgatták a másik biztonsági őr is, aki ugyancsak rendezvénybiztosítónak vett részt a korábbi testületi ülésen is. Nevezett kategorikusan megerősítette kollégája vallomását azzal, hogy bár ő maga is szerepel a videó-megosztó portálon lévő vágott felvételeken, de ez ideig nem érték olyan érdeksérelmek amit jelentősnek értékelne.

Az adatgyűjtés további szakaszában a polgármesteri iroda előtti irodában a szolgálat meghallgatta a polgármester titkárnőjét is, aki elmondta, hogy 2010. november 26-án az irodájába benyitott az egyik képviselő és a panaszos, akik a polgármester Urat keresték. A titkárnő az irodájából nyíló ajtón keresztül a polgármesterhez ment, akitől rákérdezett, hogy fogadja-e az urakat. A polgármester a testületi ülés előtt nem kívánta fogadni nevezetteket, amit ő közölt az érdeklődőkkel. A panaszos e közlés alatt végig videofelvételeket készített róla, ami neki nagyon kellemetlen volt, de ekkor még nem gondolta, hogy ez az Internetre is felkerül. Másnap szólt neki az ugyancsak lefilmezett biztonsági őr, ezért megtekintette a megvágott videót, ami az értékítélete szerint őt erősen lejáratta, hiszen például a „narancs diktatúra tovább folytatódik M. városban” cím alatt szerepel a videó, így ezzel számára jelentős érdeksérelmet okozott. A rendőrök által feltett kérdésre a két érintett személy határozottan kijelentette, hogy feljelentéssel kívánnak élni.

A rendőri jelentés szerint a rendőrség azt is mérlegelte, hogy a felvételek nem a testületi ülésen, hanem még az ülés megkezdését megelőzően a folyosón és a polgármester titkárnőjének irodájában készültek. A mérlegelés tárgyát a Btk. 177/A. § tényállási elemei képezték. A rendőrség álláspontja szerint a felvételeken szereplő személyek nem közszereplők, kifejezetten tiltakoztak, sőt megtiltották, hogy róluk felvételek készüljenek. Ennek ellenére az elkészített felvételek megvágva, anélkül, hogy azt azonosításra alkalmatlanná tették volna, a mindenki számára nyilvános youtube.com internetes video megosztó portálon, továbbá a panaszos által szerkesztett és ugyancsak mindenki számára nyilvános [...] internetes oldalon közzétették. Az érintettekkel kapcsolatba hozható, fizikai azonosításra alkalmas személyes adat jogosulatlan kezelésével, közzétételével a feljelentők szerint a panaszos jelentős érdeksérelmet okozott. A fentiek alapján – a rendőrség álláspontja szerint – a panaszos megalapozottan gyanúsítható volt a Btk. 177/A. § (1) bekezdés II. fordulat a) pontjába ütköző és minősülő visszaélés személyes adattal vétség megalapozott gyanújával.

A Testület a rendelkezésre álló információkat összevetve arra a következtetésre jutott, hogy a bejelentés, valamint a helyszínre érkezést követően végzett tájékozódás során a rendőrség tudomására jutott adatok kellő alapot szolgáltatnak ahhoz, hogy a rendőrség úgy ítélje meg, fennállhat a bűncselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a panaszos előállításához jogalapot teremti.

b) Mivel azonban a hivatkozott – Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja szerinti – előállítási ok alapján a rendőrség az érintett személyt előállíthatja, vagyis az intézkedésre a jogszabályhely csupán a lehetőséget teremti meg, a Testületnek azt is vizsgálnia kellett, hogy a rendőrség a konkrét esetben ezzel a lehetőséggel jogszerűen élt-e.

Ehhez az Rtv. 15. §-a szerinti arányosság követelménye nyújt iránymutatást. A rendelkezés értelmében „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”, továbbá „több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár”.

Az előállítás elrendelésével kapcsolatban a rendőrség elsődlegesen arra hivatkozik, hogy a panaszos az intézkedés során is magánál tartotta a 2010. november 26. napon nála lévő videokamerát és a kamera vonatkozásában felmerült, hogy a büntetőeljárás során vizsgált felvételeket ezen technikai eszközzel készítette, így az, az eljárásban mint az elkövetés eszköze szerepelt. A Be. 151.§ (2) bekezdés a) pontja kógens szabályként rögzíti a bizonyítási eszköz lefoglalását, amellyel kapcsolatban a jelen esetben intézkedni kellett. Az előállításra tehát elsősorban ezen bizonyítási eszköz lefoglalása érdekében került sor, azonban tisztázni kellett azt is, hogy van-e olyan, a büntetőeljárás sikerét előmozdító egyéb tárgy, adat, információ, ami a panaszostól biztosítható. Ennek tisztázására a helyszínen nem volt kellő lehetőség, ezért a bűnügyi osztály vezetője a törvényes lehetőségek alapján az előállítást rendelte el. Ennek érdekében vált tehát szükségessé a rendőrség álláspontja szerint a panaszos előállítása. A kérdés mindezek alapján úgy tehető fel, hogy arányos eljárásnak tekinthető-e a panaszos előállítása annak érdekében, hogy a kamera tőle lefoglalásra kerülhessen, illetve a büntetőeljárás sikerét előmozdító egyéb tárgy, adat, információ a panaszostól biztosítható legyen. A kérdésre a Testület nemleges választ ad az alábbiak alapján.

A Testület az előállítás arányosságának a vizsgálatokor – gyakorlatának megfelelően – abból indul ki, hogy az egyén személyi szabadságát legsúlyosabb módon korlátozó intézkedés okának minden esetben arányban kell állnia a jogkorlátozással elérni kívánt céllal. Ezért a Testület a konkrét ügyben úgy foglalt állást, hogy a kamera, mint bizonyítási eszköz lefoglalása semmiképpen sem indokolhatta a panaszos előállítását, tekintettel arra, hogy a lefoglalást a panaszos előállítása nélkül, akár a helyszínen is foganatosítani lehetett volna – ehhez a panaszos előállítására nem volt múlhatatlan szükség. A rendőrség által hivatkozott másik ok, a büntetőeljárás sikerét előmozdító tények és információk megszerzésére vonatkozott, azonban azt a rendőrség sem jelölte meg, hogy a panaszos szabadon hagyása és vallomástételre idézése milyen veszéllyel járt volna eme eljárási célok szempontjából. Maga a rendőrség is hivatkozott arra, hogy a panaszos számos, a rendőrség előtt is zajló eljárás alanya, illetőleg kezdeményezője. Ennek során nem volt oka a Testületnek kétségbe vonni a panaszos azon állítását sem, hogy ezekben az eljárásokban is rendre megjelent az idézésekre és a hatóságok felhívásaira. Ezzel ellentétes tényekre, valamint olyan körülményekre, ami az eljárás sikerességét vagy a hivatkozott tények és információk megszerzését veszélyeztette volna – a rendőrség sem hivatkozott. A Testület álláspontja szerint nem volt arra nézve ésszerű indok, hogy a panaszost az ügyben azonnal őrizetbe véve és beszállítva kelljen kihallgatni, az megtörténhetett volna akár rövid úton való idézésével is – mellőzve a személyes szabadság súlyos korlátozását.

A rendőrség által rendelkezésre bocsátott információk köréből nem volt feltárható olyan adat, amely alátámasztaná, hogy a panaszos nyilatkozatása elodázhatatlan volt, vagy hogy kihallgatásáig a panaszost feltétlenül szükséges lett volna fogva tartani (pl. mert tartani lehetett attól, hogy utóbb az eljárási cselekmény alól kivonja magát vagy azt megghiusítja). Ráadásul a gyanú szerinti bűncselekmény sem volt különösen súlyosnak tekinthető a rendelkezésre álló információk alapján.

Mindezek miatt – a panaszos meghallgatásának szükségességét nem vitatva – a Testület úgy ítélte meg, hogy önmagában a bűncselekmény gyanúja, a kamera lefoglalásának szükségessége, illetve az az igény, hogy a panaszos meghallgatása további, az eljárás szempontjából lényeges tények és információk biztosításához vezethet – nem szolgáltatott kellő indokot ahhoz, hogy a panaszost azonnal előállítsák és a meghallgatásig több órán keresztül fogva tartsák. Az arányosság követelményének az a kevésbé jogkorlátozó megoldás felelt volna meg, ha a tájékoztatják a panaszost a kihallgatásának szükségességéről és tisztázzák vele, hajlandó-e a kihallgatás céljából a rendőrségre jönni vagy idézés alapján ott a későbbiekben megjelenni.

Erre tekintettel a Testület úgy ítélte meg, hogy a panaszossal szemben mérlegelés körében alkalmazott több órás előállítás, számára aránytalan sérelmet okozott, ezért jogszerűtlenül, a panaszos személyes szabadsághoz való jogának megsértésével járt el a rendőrség akkor, amikor az előállítása iránt intézkedett. A Testület – gyakorlatának megfelelően – felhívja a figyelmet arra is, hogy az előállítás jogszerűségének hiánya minden további, az előállításból következő intézkedést jogszerűtlenné tesz. Mivel a Testület önmagában az előállítás jogszerűtlenségét állapította meg, ezért annak időtartamát (arányosságát) már nem vette vizsgálat alá.

4) A panaszossal, mint a személyi szabadságában korlátozott és eljárás alá vont személlyel szemben ruházátátvizsgálás is történt. Az Rtv. 31. § (1) bekezdése szerint: „Akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházátát a rendőr a támadásra vagy az önveszély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja”.

Tekintettel arra, hogy a Testület a fenti III. 3) pontban az előállítás, mint személyi szabadságot korlátozó intézkedés jogszerűtlenségét állapította meg és a Testület gyakorlatának megfelelően az előállítás jogszerűségének hiánya minden további, az előállításból következő intézkedést jogszerűtlenné tesz – ezért a panaszos átvizsgálására is kellő jogalap hiányában jogsértő módon került sor. A jogalap hiányában végzett átvizsgálás sértette a panaszos személyi szabadsághoz fűződő jogát, továbbá emberi méltóságát.

5) A panaszos ugyancsak hangsúlyosan sérelmezte, hogy a rendőrség megbilincselve állította elő. Az Rtv. 48. §-a szerint a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy

- a) önkárosításának megakadályozására,
- b) támadásának megakadályozására,
- c) szökésének megakadályozására,
- d) ellenszegülésének megtörésére”.

A panaszolt esetben a rendőrség arra hivatkozott, hogy a panaszossal szemben a bilincs alkalmazására az Rtv. 48.§ a) pontja „önkárosítás megakadályozása” és c) pontja „szökés megakadályozása” céljából került sor. A panaszos – figyelemmel arra, hogy ellenállást az intézkedés során nem tanúsított – előre testhelyzetbe került bilincselésre. A rendőrség szerint mivel a panaszossal szemben bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja merült fel, szökésétől tartani lehetett. A szökés lehetősége különösen annak fényében merült fel, hogy a panaszosnál a vizsgált bűncselekménnyel összefüggésbe hozható tárgyi bizonyítási eszköz is volt, így ezek elrejtése, megsemmisítése a büntetőeljárás sikerét jelentős mértékben veszélyeztette volna. A panaszossal az intézkedő rendőrök közölték, hogy bűncselekmény

elkövetésének gyanúja miatt előállítást fognak vele szemben alkalmazni, és felszólításra az intézkedés alá vont személy a kezeit előre helyzetbe rakta, így testi kényszer alkalmazásának igénye nem merült fel.

A Testület felhívja a Szolgálati Szabályzat 60.§-ának (1) bekezdését, mely a bilincselés különös indokait rögzíti, e szerint: „Bilincs alkalmazása különösen azzal szemben indokolt

- a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető,
- b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, illetve az intézkedésben közreműködőt megtámadja,
- c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg,
- d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg,
- e) aki önkárosító magatartást tanúsít, vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget.

A Testület szerint a panaszolt esetben jól látható, hogy a fenti különös bilincselési okok közül egyik sem forgott fenn. A szóba jöhető c) pont szerinti ok is úgy szól, hogy a bűncselekménnyel alaposan gyanúsítható személlyel szemben akkor indokolt bilincset alkalmazni, ha szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg. Jelen esetben maga a rendőrség írja le, hogy a panaszos együttműködő volt, az intézkedés során semmiféle ellenállást nem tanúsított, kezeit a bilincseléshez önként előreadta. Az iratokban nem lelhető fel semmiféle olyan körülmény, amiből a panaszos esetleges szökésére lehetett volna következtetni – a rendőrség is csupán arra hivatkozott, hogy a panaszosnál a vizsgált bűncselekménnyel összefüggésbe hozható tárgyi bizonyítási eszköz (videokamera, diktafon) is volt, így ezek elrejtése, megsemmisítése a büntetőeljárás sikerét jelentős mértékben veszélyeztette volna. Ezzel szemben az említett eszközök helyszíni lefoglalása esetén a bilincselés oka (szökés) is megszűnt volna.

A Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos bilincselésére ezért kellő jogalap hiányában került sor, ami sértette a panaszos személyi szabadsághoz fűződő jogát, továbbá emberi méltóságát.

IV.

A fent összefoglalt sérelmek a Testület megítélése szerint egyenként, de összességükben is elérték a súlyosság azon fokát, amely indokoltá teszi a panasz és az állásfoglalás megküldését az Országos Rendőrfőkapitánynak, ezért a Testület az Rtv. 93/A.§-ának (6) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2011. augusztus 31.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
előadó testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET